

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV.

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ, цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

№ 18

С Л О В О.

(крај.)

Напоследку и материјално благостанѣ ние изъ вида изгубљено, ово намъ доказују толики майдани и рудокопниѣ кое су јошть подъ првимъ краљвима србскимъ отворене, одъ кои и данасъ трагови и развалине стое. —

Ово су високопочитаемо сабрање, само уобште и кратки наводи за површно осветљениѣ душевногъ стана србскогъ народа онога времена, о коме бы се много више, и пространство говорити могло, кадъ небы кругъ и границе данашниѣ беседе прелазило.

Изъ овы неколико неоспорими извода, говорникъ ласка, да се сваки лако увѣрити може, да Срби јошть у оно време, нису были простъ, суровъ и неизображенъ народъ, него да е напротивъ еданъ одъ првы поборника на полю душевногъ изображена быо.

Питанѣ на комъ бы степену, данасъ после мало непуни 500 год. србска држава стаяла, какву бы ролу она данасъ у свету играла, да се у ономъ стану до данасъ непрестано развијала, есу само побожна и смирена осећања. Јачомъ варварскомъ силомъ притиснути, морадо смо подлећи, каквомъ судбиномъ или чиомъ смо кривицомъ овако казни, ние наше испитивати, доста на томъ, докле смо ми, подъ немилкомъ владомъ варварски освоителя, најнечовечниѣ злостављани, тиранизирани и свакомъ насиљу и своевольству аничара и даја изложени были, дотле су се други народи европейски слободно и безъ икакве препоне развијати и изображавати могли.

Зато се не треба нимало чудити, кадъ видимо на комъ се степену како душевногъ изображена наука и художества, тако и материјалногъ благостаня неки други народи европски наоде, спрамъ кои се мы текъ као почетници појављуемо. А и нисмо ништа више него почетници, еръ 20 и 30 год. у народној просвети, исчезавају спрамъ 500 и хиљаду година. Србскомъ народу, пре 50 година, докъ нису храбромъ мишицомъ безсмртногъ Караџорџа и доцниѣ Милоша, челични ланци подъ коима е народъ србскій горко стаяо раскинути, и онъ после дуге борбе и крвопролитія неку спољашню независимость и внутрену слободу добио — не само да е свакиј путъ къ слободномъ развијаню и материјалномъ благостаню препречень, него му е и самъ животъ свагда у највећој опасности быо. —

За кратко време овогъ слободногъ существованя кодъ насъ е заиста доста учинѣно. Пре 30 година нала-

зила се текъ по варошима по една нормална школа, данасъ већ имаде у Србији близу до 400 основны школа. Три полу-гимназије, една Гимназија съ Лицеумомъ овде у Београду, Богословия, военна Академија и земљдѣлска школа, Тополивница у Крагуевцу, копанѣ и топљениѣ бакара и гвозџа и вообште метала у Майданпеку — число учећи се младића сваке године знаменито расте. В. Правителство и народъ србски доста знамените жертве на ову цѣль приносе. Али ово све и треба и мора да буде. Данасъ већ ние више време за полагањо напредованѣ, еръ су други далеко предъ нама измакли, мы морамо гигантске кораке чинити, ако смо ради, да одъ други преплављени, угушени и прогутани небудемо. Треба еданпутъ и Србинъ да упозна, да су данасъ, како за материјално благостанѣ, тако и за физически и слободанѣ обстанакъ, наука и художества исто тако нуждна, као и лебъ и вода за одржанѣ здравља.

Истина да се може неко наћи, кои ће рећи да у природи нема скока; али између скока и времену сходногъ брзогъ напредованя треба правити разлику. Нетреба до века викати „ниѣ овомъ или ономъ јошть време, мы нисмо за ово или оно јошть дорасли, или ние јошть то за Србию“ Овако могу говорити само они, коима е непознато, шта науке и художества данасъ у свету чине, и потоме ове достойно уважавати незнаду, или коима питедра подашность оскудѣва. Прошло е време изговора. Све што е за другога добро и полезно, то е и за Србина. Србинъ е исто тако за сваку науку и художество дорастао и способанъ као Англезъ Французъ и Немацъ, или кои му драго другий народъ, и сама клима и поднебје нечине у овомъ смотреню никакву разлику, заръ се небы могле оне исте науке кое се предају и уче у Паризу, Лондону Бечу или Берлину, исто тако предавати и научити и у Београду, само дај средства, што негда нисмо могли то садъ можемо, препоне су све уклонѣне, Србија хвала богу данасъ сваку слободу ужива, само крѣпка и постоянна воля пакъ е све задобывено. — Нека отвори народъ свое благајнице, и нека сваки само по могућству са штедромъ рукомъ на олтарь просвете жертвуе, пакъ ћемо онда и мы за кратко време све оно имати съ чимъ се данасъ други народи диче и поносе; само некъ нико немисли, да се ово све са малимъ жертвама постићи може, политичне мѣре овде незадовољавају, за велике цѣли нуждна су и велика средства.

И текъ онда кадъ Србија како на бойномъ полю, тако и на полю вѣштине наука и художества довольно свои по-

борника имала буде. Кады у овой красной земли Срби, радиность науке и художества процветаю, кады пребогато нѣдро сръбске землѣ у свакомъ смотренію изцрплено и на нашу ползу употреблено буде. Кады ова свакимъ благомъ обилна Србија у красну башту претворена буде, онда можемо казати да смо оно довршили, што су славни Неманићи започели, да смо завѣтъ нѣювъ испунили, и онда ће се текъ у подпуномъ смислу славити Србскій Просветитель Савва на млога и премлога лѣта.

Б Е Л А Р У Ж А.

(съ нѣмачкогъ.)

I.

Првѣй Януаръ године 1850 већъ е наступіо быо. По улицама престолне вароши М. іоштъ е све живо было, и изъ поедини кућа разлего е се ускликъ веселы дружества, надалеко крозь ведру, ладну зимню ноћъ. У одной одъ главны улица, првѣй катъ едне, палати подобне куће, быо е величественно осветленъ, гди су мимопролазећи застайкивали, и звуке озгодолазеће музике бала слушали. Предъ вратима, коя су была окићена светлѣнимъ се фенѣрима, стояло е неколико кола, изчекиваюћи на госте, кои се нису могли лако изъ круга тога увеселеня отргнути.

На звонари близулежеће катедралне цркве изби два сата, кады некій човекъ у велико япунце увіенъ, ступи къ едномъ одъ служителя, кои су се коды степеня разговарали.

„Пріятелю, ко обитава у овой кући?“ упита онъ тихо.

„Совѣтниковица Симионѣ“ быо е одговоръ.

„Па прави ли она ово веселѣ и играњъ?“ запита странный брзо.

„Есте она господине!“ „То се добро слаже!“ Рече онай у япунцету, потомъ благодари за дато му извѣстие; пакъ брзо ступи у осветлену авлію.

Служкинѣ и богато обучене слуге, трчали су низъ простране, ћилимима застрте степене горе и доле, и неосврћући се на овогъ, сада дошавшегъ. По нѣювой великой хитнѣ видило се, да валя многобройно дружество послужити. Странный е неко време сматрао ово хитно тумаранѣ, и чинило се, као да е быо нерѣшимъ, на кога ће се одъ овы обратити. Кады, одъ еданпуть ступи изъ едны врата некій сѣдый служитель, носећи у руци лѣпу корницу съ малымъ китама цвећа напунѣну. Странный, кады види тога старогъ слугу, обрадуе се. „Њорѣ!“ прошапће онъ. Стараць дигне главу, и зачуѣнъ ступи му ближе. Испитуюћи сматрао е онъ лице овогъ странногъ, у япунце замотаногъ човека. „Господине,“ проговори онъ, „я незнамъ, ко ми ту честь указуе — —“ „Њорѣ, старый пріятелю, заръ ме заиста выше не познаешъ?“ „Не, никако“ одговори стараць.

„Овде вамъ се немогу казати — одведи ме у какву собу, гди ћемо сами быти.“

Стараць отвори она иста врата, на коя е біо изишао; садъ су се обоица налазили у простой одной соби, коя е съ зеленомъ лампомъ осветлена была. Странаць

скине свою капу, спусти яку одъ япунцета натрагъ, и садъ се нѣжно, бледо лице човека, кои е тридестъ до тридестъ и две године могао имати, покаже. Старомъ ѡрѣу изпадне корпа изъ руке одъ радостногъ удивленя.

„Боже!“ повиче онъ, „смею ли моимъ очима веровати, — господинъ Франць??“

„Я самъ, добрый ѡрѣ,“ рекне Франць, старцу любезно руку пруживши. „Франць Осбекъ стои предъ тобомъ, съ душомъ и тѣломъ.“

„Ахъ, опростите, драгій господине, што васъ одма познао нисамъ; већъ самъ остаріо и осѣдіо —“

„А и я самъ се променію, ел? Кажи слободно, да е моя цветаюћа боя лица већъ исчезла, и да я болешльиво изгледамъ. Но манимо се тога, мой старый, добрый пріятелю; благодаримъ случаю, кои ми е помогао кућу ову и у нѣой васъ наћи. Пре едного сата я самъ дошао съ пута. У гостилници дознамъ, да богата удовица Симионѣ, коя е пре годину дана изъ Хамбурга овамо се доселила, наблизу обитава, и да данасъ приликомъ наступаю нове године саянъ балъ дае — за то оћу да ову прилику употребимъ, и да се са сестромъ могъ почившегъ отца састанемъ, пакъ ћу сутра са зоромъ, далъ путовати. Учини да се састанемъ са моіомъ теткомъ, дода брзо Франць, „пакъ ћешъ ми съ тимъ такову услугу показати, за кою ћу ти вѣчно благодаранъ остати.“

„Заръ нећете коды насъ неколико баръ дана остати?“ запита ѡрѣ.

„Кады бы было могуће, я се небы дуго затезао; алъ свакій ми е сатъ скупъ. ѡрѣ, я морамъ самъ желити, да ми моя тетка потайно састанакъ дозволи, и да нико присудствіе нѣногъ сестрића не примѣти; и не дозна.“ „Заръ ни Робертъ, единый сынъ ваше тетке?“ „Шта заръ е Робертъ овде?“ Запита Франць зачуѣнъ. „Онъ е пре месецъ дана дошао, и ову ће зиму коды матере провести. Овай балъ е нѣгово дѣло. Госпоя зацело ніе на то мислила, да тако саяно веселѣ чини, почемъ іоштъ ни година дана прошла ніе, одъ како е Г. Симионѣ умро. У овимъ салама надъ нама, сама е богата госпоштина ове вароши скупленна, а господинъ Робертъ ніе хтѣо штедити, већъ е показао, да е онъ единый наслѣдникъ, славне и велике трговачке куће Симионѣ.“

Франць е съ мутнымъ погледомъ стаю предъ старцемъ; и слушао га.

„Робертъ е овде!“ шаптао е онъ у мисли задубленъ. „Я самъ мислю, да се младый поглаваръ трговине те, у Хамбургу налази. „ѡрѣ“ рече онъ далъ, „я имамъ узрока, да мое присудство одъ Роберта дотле крѣмъ, докъ се са нѣговомъ майкомъ не разговоримъ. Тебы се повѣравамъ, еръ знамъ да си ты момъ почившемъ отцу, кнѣговодителю умрогъ Симионѣ выше пріятель него слуга быо. ѡрѣ, я имамъ найпретежнѣе узроке, да мое присутствіе у тайности држимъ, и да што годъ могу брже, далъ путуемъ.“

„Вы, вы сте овде!“ рекне тронуть стараць, узевши младѣна іоштъ едномъ за руку.

„Заиста е быо вашъ отаць мой пріятель. Мы нисмо имали тайны, еданъ одъ другогъ, и често смо о вама говорили — —“

„Ћути, Ћорђе, ћути!“ рекне тужно Францъ. Я знамъ шта оћешъ да кажешъ. Ако я некадъ могъ отца на небу опетъ видимъ, то ћу му за оно и одговарати, што му е у нѣговимъ последњимъ данима бригу причинявало, Време пролази!“ дода онъ узнемиренъ, могу ли я твој повратакъ овде очекивати?“

„Приправите се, да са госпоіомъ Симионића говорите!“

Ћорђе помогне Францу, те овај свое путничко јупуце скине, потомъ узме своју корпу съ цвѣћемъ и изиђе.

„Сиромѣ младићъ!“ говораше онъ самъ у ходу. „Готова бы мислио, да нѣгово бледо, суво лице, и нѣгови немирни погледи потврђују оно, што се о нѣму сумња. Како е цвѣтајући и лепъ био онда, кадъ насъ е последњи путъ посѣтио — садъ га заиста небы могао познати. Милостивѣ госноѣ мора га примити, па макаръ я морао какво лукавство употребити, да га съ нѣомъ саставимъ. Та сиромѣ Францъ сынъ е нѣногъ брата, а могъ најболѣгъ пріятеля!“

Францъ Осбекъ ходао е немирно у соби доле и горе.

II.

Ступимо садъ, на по' сата пре одъ Ћорђа у сѣјно украшену главну салу удовице Симионића. Домаћица и гости, као да су се утицали, да већи и већи луксузъ и богатство покажу. Великій брой млади госпа у најдражестивѣмъ одѣлу быо е ту скупљѣнъ; ту нѣ было главе, кою нѣ блистајуће се цвѣће, нити груди, кое нѣ какавъ драгоценный одъ дѣманта накитъ украшавао. Паризъ и Лондонъ дали су своя најскупља рува за ово веселѣ. Вечера е была прошла, и шампанѣромъ угрејни гости, предали су се са правомъ ватреномъ тежњомъ брзой радости игре. Уморни старци седели су по собама при игри, или за асталима, кои беядоше иатоварени флашама, пунымъ вина.

Сынъ домаћице Робертъ Симионъ, стаѣо е са скрштенымъ рукама у угнућу едногъ прозора, и гледао е замишљѣно у игру. Чинило се, као да онъ ово свеобште веселѣ недѣли, кое е онъ самъ, своимъ богатствомъ спреміо. Са мутнымъ но ватренымъ погледомъ, пратио е онъ еданъ играјућий паръ, кои е изъ два, едно другомъ противна лица састављѣнъ быо. Играчъ быо е човекъ одъ свои 40 година; онъ е имао на себы елегантно одѣло за балъ, одъ врло отворене боѣ, и савъ е окићенъ быо златомъ. Лице му е было сасвимъ голо, но изпрекрштано многимъ борама, кое су се збогъ непрестаногъ смешеня јошть яснѣ указивале. Нѣгову прилично дебелу главу украшавала е црна парока, коѣ е надъ челомъ као каква перушка изгледала. Нѣгова играчица была е најлепша госпа у дружеству ономъ, премда нѣ више сасвимъ млада была, и нећемо се преварити, ако нѣнъ вѣкъ на 22 године процѣнимо. Она е была просто у црну свилу обучена, тако, да се нѣнъ величественый стасъ свагда у кругу играјућий разликовао одъ други. Нѣна е нога најманѣя была одъ свию, кое су се тогъ вечера по патосу крећале. На нѣномъ свѣгобѣломъ округломъ врату свѣтло се танакъ златанъ ланацъ съ однимъ малимъ крстомъ. Нѣне пуне груди украшавала е една проста беда ружа,

одъ потмулогъ сребра. Као што е изразъ нѣногъ лепогъ лица, было е и нѣно движеніе мирно, аль одъ неописане милине и величества. (продужиће се.)

Б Е Р Б Е Р И Н Ћ.

Господинъ. Опетъ морамъ да те псуемъ, што си дошао тако рано?

Берберинъ. (Извади сатъ) ево гледайте ни минутъ выше ни минутъ манѣ, управо 8 сатій, а у толико рекли сте ми да вамъ свагда доћемъ.

Господинъ. Нѣ то истина, на момъ е сату текъ пола осамъ сати, а мой сатъ нелаже. Я мой сатъ свакій данъ дотеруемъ по торонѣскомъ сату.

Берберинъ. То васъ башъ онда сатъ највише вара. — Знате вы шта су сатови? Сатови могу се уподобити людма и нѣовой памети или нѣовимъ мнѣніѣма. Онај човекъ нека се нећали много са своіомъ мудростѣу, кои свое мнѣніе свакій часъ по тућемъ мнѣнію управља. Човекъ кои нема свое сталне памети и свога искуства, тай ни очему неуме по своемъ разуму да суди, него свагда разпитуе како онај или овај већій господинъ мысли, па тако и онъ мысли. Како бы то могло бити да онај сатъ, само зато што е на торню, што е великій, и што е високо подигнуто, мора истинито и најправіе означавати време. Кадъ вы тако слепо веруете ономъ великомъ сату; то бы вы вальда веровали и онымъ людма кои су одъ судбине на висока места постављѣни, да они богъ зна шта неистинито кажу. Господине, малый сатъ у цецу, кои кадъ показуе колико е сати неправи ларму и нелупа у велико звоно, правилніе може ићи него сви они велики сатови по торонѣима. Исто тако и еданъ малый человекъ, може о чему болѣ мислити и болѣ пресуђивати, него гдѣ кои, кои су близу кралѣвогъ престола. — Ко нема у своемъ цецу добаръ сатъ, и ко се неможе на свой сатъ ослонити; тай свакій часъ гледа колико е сати на торню. То толико значи, колико: ко се неужда у свою паметь тай разпитуе о свакомъ предмету како другій о томе мысле. Велики сатови на торонѣима, нису ништа друго него великій, познати и у власти люди. Већина управља се по тымъ великимъ сатовима; а кадъ кадъ и принуђени смо да се по нѣима управљамо. Ласкательи дотерую свое сатове по торонѣскимъ сатовима; они да чую садъ у 8 сати да на торню избія 12 сати, оны бы одма свое сатове на дванаестъ натерали; да ме болѣ разумете, то значи: ласкательи придворны немаю нигда свога мнѣнія и свога убѣђеня, они су створени само да своѣ мнѣнія управљаю по мнѣнію свои кралѣва и свои министра; т. е. они навѣю свое сатове по сатовима кои су велики, и кои кадъ оглашую време далеко се чую; и онда и они сатови на торонѣима, кадъ виде, да се сви сатови по нѣима управљаю, немогу нигда право ићи; а притомъ ће опетъ свагда мислити да најправіе иду. Сатови, што су на већой висини, и што су већій, тымъ већма греше, ербо су изложени ветру и прашини. — Велики сатови на торонѣима, могу врло добро ићи, када се управљаю по малимъ сатовима, а мали сатови када се опетъ управљаю по сунцу, а сунце е правда божіѣ кое нигда нелаже. Нисте вы нигда видели лепъ, златанъ и врло скупоченъ сатъ гдѣ иде погрѣшно? Нисте вы видели

сать одъ 60 дуката гди неправо показуе време; а другій кои невреди выше него само 6 дуката показуе добро, точно и постоянно време. — То су вамъ люди господине, Видићете често на овомъ свету богату и велику господу гдѣ неправо и неискрено говоре и раде, а видићете такође често, гдѣ сиромашакъ говори право и искрено, и добродѣтелно живи. Вы знате јоште и то, да сатова има и мали и велики различити. Видили сте често да на тороно по кадъ кадъ управо у подне, стои сказалька на десетъ сати, а избія у звоно осамъ сати. Томе су наравно различны ветрови узрокъ. Али такви люди има доста. т. е. има сувише, ербо еданъ рѣавъ човекъ я мислимъ целомъ свету могао бы быти доста. Томе су сату они люди подобни, кои едно мысле, друго чине, а текъ треће нешто гледи да съ тимъ докуче. Я незнамъ међу кое люде вы спадате, и међу кое сатове вашъ сать долази, само за вашу утѣху могу вамъ казати, да у цѣлой Европи, сви сатови иду выше или манѣ различито, и свакій мысли да нѣговъ сать иде најбољѣ. То е оно исто штоно кажу: колико люди толико ѣуди, и свакій држи да е нѣгова паметь најбоља на свету. — Съ богомъ.

Господинъ. Хей, хей — кажи ми колико е сада твој сать.

Берберинъ. Осамъ, прошло 19 минута (Оде.)

Господинъ. (Навіе сказальку свога сата на 8 сати и 19 минута.)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Князь Меншиковъ явля: да су Руси 9. Фебр. ноћу подигли еданъ новъ шанацъ на левой страни одъ Севастополя; то су Руси тако брзо извршили, да иј непријатељ не ништа могао узнемиривати. Ноћу пакъ између 12. и 13. Фебр. ударе саюзници съ великомъ силомъ на тай шанацъ, но две регемента Руса дочекаю иј и узбию. Саюзници изгубили су томъ приликомъ око 600 войника. Саюзници престали су копати лагуме. Кодъ Евпаторіе до 14. Фебр. не се ништа новогъ догодило.

— Телеграфска депеша изъ Варшаве одъ 21. Фебр. явля: да е Меншиковъ јоштъ одъ блаженопочившегъ цара позванъ изъ Крима, а главна команда предана е ђенералу Остен-Сакену; и ђенералъ Ридигеръ позванъ е у Петербургъ. (Друге депеше опетъ веле да е на место княза Меншикова постављенъ князь Горчаковъ, а ђенералъ Лидерсъ на место княза Горчакова.)

— 21. Фебр. крштена е у Бечу са највећимъ торжествомъ новорођена принцеза.

— Руси су опетъ затворили Дунаво; и управитель ренскій званично е објавіо да се недопушта выше никакой лађи по долињамъ Дунаву пловити.

— Посланикъ рускій у Бечу князь Горчаковъ добио е изъ Петербурга поновљено одъ Нѣгов. Величества цара Александра II. пуномоіе, да ради у пословима дипломатичнимъ по онымъ упутствіямъ коя е већъ добио. — Русія смрћу свогъ великогъ цара не се до сада нимало у свомъ предузетомъ правцу променула.

— Главній ађутантъ цара Рускогъ Баронъ Ливенъ, кренуо се изъ Петербурга у Бечъ, да цару аустрійскомъ званично яви ступленѣ на престолѣ свогъ новогъ цара Александра II.

— Приликомъ срећногъ порођеня младе царице аустрійске, помиловао е царъ све оне кои су осуђени збогъ увреда

Нѣговогъ Величества, или кога члена царске породице, а ко исто и оне кои су осуђени збогъ нарушеня обштегъ ра. Та се милость распростире и на оне кои се садъ нала на испитима. Самъ царъ налаже, да се у целомъ царству одма испуни.

— Турскій диванъ званично е протестирао, противу ласка піемонтске войске у Крымъ; зато што е Піемонтъ мо са саюзницама а не и са Турскомъ, уговарао. Турска шта піемонтску войску подъ тымъ условіемъ, да Піемонтъ ма никаквогъ гласа у бечкомъ конгресу, а тако исто и у Криму предводитель піемонтске войске да не засѣдава у военн совѣтима, него да буде подчинѣнъ Енглезкомъ или Францскомъ команданту. Ламармора командантъ піемонтске вой неће подъ тымъ условіемъ да се свое команде прими.

— У Цариграду хтели су Енглези да заузму и жуту царску палату за шпиталь, Султанъ е био већъ пристао, но министери турски покваре и нису дали. Султанъ е провзео опетъ едногъ Енглескогъ офицера Виліама за пашу; и тако сада у Турскомъ царству има петъ паша кои су Христіјани, и сви петъ Енглези су.

— Изъ Одесе являю: да е грчко-славенскій корпусъ приспѣо у Бакчи-Сарай, и одправљенъ е одма у Севастополь.

— Ерцхерцогъ Вилхелмъ са великомъ свитомъ одпувао е изъ Беча у Петербургъ да изяви одъ стране царске жаленѣ о смрти цара Николая, и да у исто време честита новомъ цару Александру ступанѣ на престолѣ. Изъ Берлина отишао е у Петербургъ одъ стране краљѣве принцъ Карл и Херцогъ Мекленбургскій са своіомъ женомъ, и сва друг родбина упокоеногъ цара Николе отишли су сви у Петербургъ, заедно са великомъ княгиньомъ Ольгомъ, коя са своимъ мужемъ наслѣдникомъ виртембергскимъ путув. Вел. княгиня Ольга присуствовала е парастосу у берлинской русской капелі гдѣ е и краљ съ краљицомъ быо. Ольга е сва у црно вѣчна была, и непрестано е плакала и тужила за своимъ отцемъ, но и краљ и краљица и сви што су присуствовали плакали су.

— У Лондону нису првой депеші веровали да е царъ Рускій умрѣо; него су мыслили да е погрешка телеграфа на место цара, мыслили су да е царица умрла.

— У Берлину издао е краљ заповѣсть, да како дворъ тако и цела войска Прайска, носе знаке жалости за 4 неделѣ, збогъ смрти цара рускогъ. А тако исто и театри, збогъ тога случая быће затворени на три дана.

— Царъ е аустрискій заповедіо да дворъ и войска носе четири неделѣ знаке жалости; и опомниоји се племенити благодарно услуга кое е покойный царъ рускій Аустрији учиніо, заповеда да се пета киразирска регемента по имену упокоеногъ цара рускогъ непрестано у будуће крозь сва времена зове; и за време 4 неделѣ да нста регемента на свој баряцѣма носи црне флорове.

— Тѣло цара Николая најпре ће 7 дана у царской палати, а потомъ 7 дана у цркви светога Петра и Павла, изложено на угледъ лежати; па ће се онда текъ 8. Марта саранити, у истой Петро-Павловской цркви, гдѣ се и гробница царске фамиліе налази.

— У свомъ манифесту новый царъ Руски измеђъ осталогъ каже: „промысао божий нека насъ управи, да се свакиишнѣ желѣ и памѣреня великогъ Петра, Катарине, Александр и нашегъ отца, посредствомъ насъ изпуне. — Ревность и вялства наши поданика помагаће намъ.“ По томъ заповеда се сви закуну на верность цару Александру, и новомъ престолонаслѣднику Николаю. (Сыну цара Александра II.)

Течай: сребро 26 злато по 5 фор. 50 кр.